

Startnotitie voor de oprichting van een st. Leergeld voor de gemeente Tynaarlo

I Aanleiding

De stichting Leergeld biedt kinderen die om financiële redenen niet kunnen meedoen aan activiteiten die voor hun leeftijdgenootjes normaal zijn, de kans om toch deel te nemen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten.

Leergeld werkt op lokaal niveau.

Er zijn ongeveer 70 stichtingen in Nederland werkzaam; in Drenthe is in Emmen een stichting actief. Er is een landelijke vereniging van stichtingen Leergeld in Tilburg die deze stichtingen ondersteunt in hun werkzaamheden. Om een stichting in Noord-Drenthe op te richten dient een lokale stichting opgericht te worden; een stichting moet voldoende 'massa' hebben (aanvragers). Doorgaans wordt een werkgebied aangehouden van ca. 100.000 inwoners. Aansluiten bij een bestaande stichting in een aangrenzende regio is niet mogelijk gebleken. Daarom is ingezet om gezamenlijk met Aa en Hunze en Assen hierin op te trekken. De gemeenten Aa en Hunze en Assen¹ hebben reeds bestuurlijk uitgesproken de stichting Leergeld te willen faciliteren. Aa en Hunze heeft inmiddels al een bedrag toegekend voor de start van een lokale stichting.

Deze notitie gaat in op het doel en werkwijze van de stichting, de relatie met het gemeentelijk beleid, de meerwaarde van deze stichting t.o.v. de bestaande voorzieningen en gaat in op hetgeen nodig is om in AAT-verband te starten.

II Beleidsdoel

Het aantal gezinnen dat op of rond het bestaansminimum leeft neemt de laatste jaren toe. Uit diverse onderzoeken blijkt dat een belangrijk deel van die groep gezinnen geen gebruik kan maken van de bestaande voorzieningen. Het betreft dan vooral gezinnen die te kampen hebben met een inkomensachteruitgang door verlies van werk, scheiding, of in de schuldsanering zitten maar een inkomen hebben net boven genoemde norm. Het betreft ook ZZP'ers die tijdelijk geen of weinig werk hebben.

Dat vooral kinderen de dupe zijn van die situatie heeft het rapport van de Kinderombudsman aangetoond. Vaak ontbreekt het in deze gezinnen niet aan materiaal (computer, auto, huis) maar wel aan middelen. Kinderen kunnen niet deelnemen aan sport en culturele activiteiten of activiteiten die door de school worden georganiseerd (schoolreisjes, na-schoolse opvang etc.). Niet deelnemen heeft een belangrijk psychologisch effect.

---

¹ De gemeente Assen heeft een startsubsidie toegekend van €10.000,-. De gemeente AA en Hunze van € 5000,-

De landelijke (Klijnsma-) middelen zijn bedoeld om in te zetten op het tegengaan van kinderarmoede. Naast het Meedoen-beleid is aansluiting bij landelijke fondsen als het Jeugdsportfonds (JSF), het Jeugdcultuurfonds (JCF) en de stichting Leergeld een belangrijk instrument om kinderarmoede tegen te gaan.

Het doel van de bestrijding van de kinderarmoede is participatie; kinderen moeten kunnen deelnemen aan activiteiten. Door kinderen deel te kunnen laten nemen bloeien zij op, ontwikkelen kennis en vaardigheden en krijgen ze eigenwaarde. Door deel te nemen aan genoemde drie landelijke fondsen wordt op een duurzame manier geïnvesteerd in de participatie en ontwikkeling van kinderen, die zonder extra steun aan de zijlijn van de samenleving terecht dreigen te komen.

III Stichting Leergeld

Missie, bereik

In het beleidsplan 2012-2016 staat de missie en het motto van de stichting Leergeld:

“Leergeld heeft als missie het voorkomen van sociale uitsluiting van kinderen uit gezinnen met minimale financiële middelen. Leergeld biedt kansen aan kinderen in de leeftijd van 4 tot 18 jaar om te kunnen deelnemen aan activiteiten. Hierdoor kunnen ook deze kinderen hun sociale vaardigheden en kennis zo optimaal mogelijk ontwikkelen en later als volwassenen volwaardig participeren in de samenleving. Door deze kinderen niet buiten te sluiten, wordt bovendien voorkomen dat de maatschappij er later duur "leergeld" voor gaat betalen. Het motto van Leergeld is: Alle kinderen mogen meedoen, want nu meedoen is straks meetellen.”

In de periode 2012-2016 wil Leergeld het aantal kinderen dat zij helpt, verdubbelen van 35.000 naar 70.000! Dankzij Leergeld deden in 2013 47.000 kinderen mee.

Doelgroep

Leergeld helpt kinderen van 4 tot 18 jaar die in gezinnen met een inkomen op bijstandsniveau opgroeien en waarbij de kosten van deelnemen aan een activiteit een onoverkomelijke financiële hindernis is.

Wat voor hulp kan aangevraagd worden?

Leergeld wil kinderen, naar eigen keuze, mee laten doen op vier verschillende gebieden:

- **Onderwijs:** Meedoen op school is behoorlijk kostbaar. In de praktijk betekent dit voor ouders met een krappe portemonnee vaak dat sociale activiteiten, zoals een schoolreisje of een kerstviering, aan hun kinderen voorbij gaan. Leergeld springt bij om dat te voorkomen, bijvoorbeeld door een deel van de kosten te betalen, of door financiële afspraken te maken met de school.
- **Sport:** De lokale Leergeld stichtingen werken nauw samen met lokale sportclubs. Kinderen die niet sporten omdat daar geen geld voor is, kunnen lid worden van deze clubs. Leergeld betaalt dan de contributie direct aan de vereniging. Maar ook kleding en sportattributen. Ouders krijgen een tegoedbon waarmee ze voor een bepaald bedrag aan kleding en sportspullen kunnen kopen bij winkels waar Leergeld mee samenwerkt.
- **Cultuur:** Als de kosten voor culturele activiteiten zoals bijvoorbeeld muziekles, dansles of een cursus schilderen of toneelspelen, een hindernis vormen om mee te doen, kan de stichting Leergeld helpen.

- Welzijn: Ook meedoen aan activiteiten, die niet direct onder onderwijs, sport of cultuur vallen maar die wel bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen, zoals bijvoorbeeld deelname aan de scouting, behoort bij sommige Leergeld stichtingen tot de mogelijkheden.

Werkwijze

De werkwijze die wordt toegepast heet de Leergeld formule. De Leergeld formule bestaat uit de volgende stappen:

- Stap 1: Huisbezoek en inventarisatie: Gezinnen die Leergeld om hulp vragen, worden thuis bezocht door goed opgeleide en goed geïnformeerde intermediairs. Tijdens een persoonlijk gesprek wordt de hulpbehoefte geïnventariseerd en vindt toetsing plaats van de inkomens- en (eventuele) schuldensituatie.
- Stap 2: Bemiddeling: Met ouders of verzorgers wordt besproken wat de mogelijkheden zijn op basis van bestaande voorzieningen van anderen, zoals gemeenten of andere instanties/organisaties. Leergeld kan vervolgens ondersteuning bieden bij het aanvragen van vervolgens ondersteuning bieden bij het aanvragen van deze voorzieningen.
- Stap 3: Financieel vangnet: Wanneer er geen bestaande voorzieningen zijn waar voor het betreffende kind een beroep op gedaan kan worden, of wanneer deze voorzieningen niet toereikend zijn, kan Leergeld aanvullende hulp bieden in de vorm van giften in natura of vergoeding van kosten aan clubs en scholen. Criterium hierbij is altijd dat de aanvullende hulp bijdraagt aan de doelstelling van Leergeld.
- Stap 4: Follow-up en nazorg: Na afhandeling van de aanvragen die bij Leergeld binnenkomen, blijft het contact met de betreffende gezinnen doorgaans bestaan. Afhankelijk van de situatie varieert dit van een telefoontje tot een nieuw huisbezoek.

Bijdrage

Leergeld draagt 300 tot 500 euro per kind bij. De bijdrage wordt in beginsel niet verstrekt aan de ouders maar aan de organisatie die de activiteit organiseert. Als de bijdrage wel aan de ouders wordt verstrekt gebeurt dat in de vorm van een voucher.

Geen stapeling

Leergeld fungeert dus als vangnet: er wordt alleen een bijdrage verstrekt als er geen voorliggende voorzieningen zijn. Als een meedoenpremie verstrekt kan worden of als er een bijdrage door het JSF of JCF wordt toegekend kent Leergeld geen bijdrage toe.

Stapeling van bijdragen uit verschillende bronnen is niet mogelijk. Wel kan het zijn dat er voor het zelfde doel een aanvullende bijdrage door Leergeld wordt verstrekt om deelname mogelijk te maken, bijvoorbeeld wanneer muzieklessen die door het JCF worden betaald niet gevolgd kunnen worden vanwege de kosten voor het vervoer naar de muziekschool.

Financiering; middelen

Stichting Leergeld kan haar doelstellingen alleen bereiken dankzij subsidies, fondsen en giften van derden.

Vaak zorgt de gemeentelijke overheid voor een klein startkapitaal voor het oprichten van de organisatie (bestuur, werven vrijwilligers, intermediairs, bureau- en beoordelingskosten e.d.). Vervolgens wordt geld geworven: rechtstreeks door giften van serviceclubs, woningbouwverenigingen, lokale ondernemers etc. of via activiteiten.

organisatie

Leergeld is een vrijwilligers organisatie die aangestuurd wordt door een bestuur. Het bestuur bestaat uit tenminste drie leden waarbij gestreefd wordt naar een afspiegeling van het werkgebied. Voor de op te richten stichting wordt dan ook gedacht aan één bestuurslid per gemeente.

De uitvoering ligt in handen van de coördinator, die aangestuurd wordt door het bestuur.

aanvraagprocedure

Ouders kunnen een aanvraag indienen. De aanvraag wordt bij de ouders thuis besproken. Ook kan de stichting een signaal of tip ontvangen van derden, denk aan leerkrachten, artsen, maatschappelijk werkers of wijkverpleegkundigen, op basis waarvan de stichting met de ouders contact opneemt.

De lokale stichtingen werken met vrijwilligers. Een deel van de vrijwilligers zijn intermediairs. Alleen intermediairs gaan op huisbezoek. De stichting werft, traint en werkt de intermediairs in.

Tijdens het huisbezoek wordt onderzocht of de aanvraag terecht is: is er een voorliggende voorziening, behoort het kind tot de doelgroep (toets aan het gezinsinkomen), wordt voldaan aan de criteria die Leergeld hanteert.

Na het huisbezoek worden alle gegevens van de aanvraag in orde gemaakt door de intermediair om vervolgens te kunnen worden beoordeeld door de coördinator (tot 300 euro) of een beoordelingscommissie (boven 300 euro). De aanvrager krijgt een brief thuisgestuurd met daarin de beslissing van de coördinator en/of beoordelingscommissie.

Aanvragen worden nooit automatisch verlengd. Als bijvoorbeeld de betaalde contributieperiode is verlopen moet de aanvrager zelf een nieuwe aanvraag doen.

IV Meerwaarde t.o.v. bestaande infrastructuur

Wat voegt een lokale stichting Leergeld toe, nu Assen, Aa en Hunze en Tynaarlo een eigen Meedoenbeleid hebben en Assen en Aa en Hunze tevens aangesloten zijn bij het JSF en JCF?

De toegevoegde waarde zit o.i.

- a. in de werkwijze,
- b. dat het een vangnet is en
- c. in het feit dat het een particulier fonds is.

Door hun werkwijze bereikt stichting Leergeld veel kinderen. Aanvragen kunnen ook zonder initiatief van de ouders tot stand komen. Daarbij komt dat, anders dan bij het JCF en JSF, Leergeld naar de ouders toe gaat. Thuis wordt het gesprek gevoerd. Ze zijn daardoor laagdrempelig en fungeren als intermediair tussen de ouders en andere instanties als er een voorliggende voorziening is.

Door deze werkwijze bereiken ze mogelijk een deel van de doelgroep die bij de overheid niet altijd in beeld is, simpelweg omdat de ouders zich niet tot de overheid willen wenden (bijvoorbeeld ZZP'ers) of kunnen wenden (zeer kwetsbaren).

Ongeveer 90% van de uitgaven worden besteed aan het kind, slechts 10% aan onkosten van de stichting.

De toegevoegde waarde zit ook in het feit dat ze een aanvulling zijn op het bestaande aanbod. Leergeld fungeert immers als vangnet als er geen beroep gedaan kan worden op andere

voorzieningen en kan in sommige situaties aanvullen wanneer een voorliggende voorziening wel van toepassing is.

Het fonds is, omdat het een stichting is die los staat van de overheid, niet gebonden aan de criteria die voor de overheid gelden, zoals bijvoorbeeld het verbod op inkomenssuppletie voor mensen met een inkomen boven de 110%-WWB-grens. Daardoor kan ook de groep bereikt worden net boven die grens: een prioritaire doelgroep in het kader van het armoedebeleid (ZZP'ers, inkomensval).

V Wat is er nodig om te starten

- een infrastructuur van vrijwilligers, intermediairs, coördinator en een bestuur,
- een startkapitaal en een besluit daarover (i.c. drie college-besluiten),
- een communicatieplan.

Bestuur

Het bestuur moet bestaan uit een oneven aantal personen, minimaal 3, met voldoende spreiding over de gemeenten. Het betreffen vaak personen die actief zijn in de maatschappij en (ook) relaties hebben met het bedrijfsleven (er is inmiddels een stichting in oprichting met 5 bestuursleden).

Daarnaast is er een Comité van Aanbeveling nodig. Het Comité fungeert als een Raad van Commissarissen; zij kunnen gevraagd en ongevraagd advies geven aan het bestuur.

Het bestuur heeft doorgaans 1 keer per jaar, meestal in het najaar een gesprek met de verantwoordelijk wethouder.

Leergeld organiseert de vorming van het bestuur en het Comité van Aanbeveling.

Startkapitaal, bijdrage gemeente

Gedacht wordt aan een startkapitaal van € 5000,-. Doordat de gemeente Aa en Hunze en Assen ook reeds een bedrag hebben toegezegd komt voor de 3 gemeenten tezamen een startbedrag van €20.000,- beschikbaar. Dat bedrag moet, gezien de ervaringen bij andere lokale stichtingen, voldoende zijn om de stichting door de startfase heen te helpen.

Het nieuwe bestuur focust zich in eerste instantie op het oprichten van een uitvoeringsorganisatie. Vervolgens worden z.s.m. de hulpvragen in behandeling genomen.

Met het startkapitaal kan begonnen worden met fundraising, inrichten administratie (briefpapier etc) alsook met de training van de intermediairs.